Stand van Zakenbrief politietrainingsmissie Afghanistan

Deel 1 Algemene ontwikkelingen

Politieke ontwikkelingen

Verkiezingen
Doel van de *Independent Electoral Commission* (IEC) is voor de verkiezingen van april 2014 een begin te maken met de uitrol van de nieuwe nationale elektronische ID kaart "E-tazkera". Aangezien hiermee vooralsnog niet overal de kiesgerechtigden kunnen worden bereikt, start de IEC in die delen van het land met de handmatige registratie van nieuwe kiezers en met het verstrekken van kieskaarten aan mensen die deze zijn kwijtgeraakt. De uitrol van dit proces heeft enige vertraging opgelopen vanwege het minder fraudegevoelig maken van de stemkaarten. Het is de bedoeling dat de "E- tazkera" in de toekomst het enige middel voor kiezersregistratie wordt. Over de financiering van de electronische ID kaart bestaat nog geen consensus.

Naast de kiezersregistratie is goedkeuring van de kieswet en de wet over de structuur van de IEC en een klachtenmechanisme door het parlement prioriteit. Een solide juridisch raamwerk is essentieel voor een eerlijk verloop van de verkiezingen. De structuurwet is inmiddels door het Parlement aangenomen en wacht op goedkeuring van de President. De kieswet zal de komende weken worden besproken in de Wolesi Jirga.

De Nederlandse financiële bijdrage aan de verkiezingen, evenals die van de andere potentiele donoren is nog niet bepaald. Dit zal afhankelijk zijn van een uitvoerbaar projectvoorstel en acceptabel financieringsmechanisme. Daarnaast worden de aanbevelingen van de VN *Needs Assesment Mission* afgewacht.

Afghan Peace and Reintegration Programme (APRP)
Nederland heeft in 2011 een eenmalige bijdrage van 2 mln. EUR aan het *Afghan Peace and Reintegration Programme* (APRP) gegeven. Na aandringen van verscheidene donoren, waaronder Nederland, heeft een team bestaande uit nationale en internationale deskundigen een evaluatierapport over het APRP uitgebracht. Zoals toegezegd aan de Kamer (Brief van 17 oktober 2012, Kamerstuk 27925 467) wordt de uitkomst van deze evaluatie in deze stand van zakenbrief Afghanistan met de Kamer gedeeld. De belangrijkste aanbevelingen zijn: het decentraliseren van besluitvorming en een deel van het budget naar de provincies om activiteiten en financieringsstromen op provinciaal niveau te bevorderen; het versterken van monitoring en evaluatie binnen het APRP; het uitvoeren van een *conflict mapping study* in elke provincie; het verder uitbouwen van *outreach*-activiteiten vooral in afgelegen gebieden omdat acceptatie en steun van de bevolking het fundament is onder duurzame vrede; het verkorten van de inschrijfprocedure voor het APRP en het toekennen van meer budget voor het betrekken van vrouwen en vrouwenorganisaties bij het proces.

Geconstateerd is voorts dat het APRP er wel in is geslaagd om het bewustzijn onder de bevolking over het programma te vergroten en de boodschap neer te leggen dat het conflict niet met wapens gewonnen kan worden. Ook de zogenaamde *small grants*-programma's zijn populair onder de bevolking. Het ontbreken van een overkoepelend vredesakkoord belemmert echter de impact van het programma. Potentiële reïntegranten maken zich zorgen om hun veiligheid en aarzelen daarom om zich bij het APRP aan te sluiten. Het aantal van 6690 reïntegranten is minder dan verwacht.

Duidelijk is dat verbeteringen van het APRP nodig zijn om de effectiviteit en slagkracht te vergroten. Desalniettemin is het positief dat nu al met dit programma is gestart zodat aanpassingen kunnen worden doorgevoerd zodat het in lokale structuren is ingebed tegen de tijd dat er een politieke oplossing wordt bereikt.

Mensenrechten/vrouwenrechten
Nederland blijft aandacht vragen voor de bevordering van mensenrechten, waaronder de positie van vrouwen en minderheden, vooral door de steun aan maatschappelijke organisaties. De door Nederland bij de EU gedetacheerde expert coördineert de inspanningen van de EU-lidstaten op dit gebied door onder meer maandelijks een werkgroep over mensenrechten en gender te organiseren. Hierbij wordt regelmatig het maatschappelijk middenveld uitgenodigd. Hij onderhoudt tevens contact met (religieuze) minderheden. Gezien de gevoeligheid daarvan wordt hier echter voorzichtig mee omgegaan.

Daarnaast vraagt de EU op gepaste momenten aandacht voor mensenrechten waaronder vrouwenrechten bij de autoriteiten via demarches, gesprekken en het uitvaardigen van verklaringen. In dit kader is in de afgelopen maanden onder meer aandacht besteed aan het benoemingsproces van de mensenrechtencommissie, aan de mishandeling van gevangenen, de wetgeving voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en het belang van de uitvoering van resolutie 1325.

Tokyo Mutual Accountability Framework (TMAF)
De implementatie van de afspraken uit het TMAF blijft in de praktijk achter doordat er teveel nadruk wordt gelegd op het proces. Nederland en andere donoren benadrukken daarom dat de opvolging van de Tokio-conferentie meer gericht moet zijn op inhoud en resultaat. De dialoog met de Afghaanse autoriteiten dient daarbij centraal te staan.

De internationale gemeenschap wil dat de Afghaanse autoriteiten, een jaar na de Tokio-conferentie, tijdens de *Senior Officals Meeting* (SOM) bijeenkomst op 3 juli aanstaande concrete resultaten presenteren. In aanloop naar deze SOM is gezamenlijk gewerkt aan een lijst van *concrete resultaten* waarop tegen die tijd vooruitgang moet zijn geboekt. In de volgende stand van zakenbrief Afghanistan zal dieper worden ingegaan op de Nederlandse inzet en de uitkomsten van deze SOM.

Veiligheidssituatie Kunduz
In de provincie Kunduz is in de eerste maanden van 2013 het geweldsniveau in vergelijking met vorig jaar licht gedaald. Waar tussen 2007 en 2010 sprake was van een jaarlijkse stijging van het aantal geweldsincidenten heeft in 2011 voor het eerst een lichte daling ingezet die in 2012 is voortgezet. Aan een lichte daling kan niet zonder meer de conclusie worden verbonden dat de veiligheidssituatie verbeterd is.

De afgelopen periode is in Kunduz een aantal hoge overheidsfunctionarissen door gerichte aanslagen om het leven is gekomen. Bij een zelfmoordaanslag op 26 januari jl. in het centrum van Kunduz-stad kwamen ten minste tien agenten en twee burgers om het leven en raakten twintig burgers gewond. Bij deze aanslag zijn het hoofd van de contraterrorisme-eenheid en het hoofd van verkeerspolitie van Kunduz omgekomen. Er vond op 13 maart jl. een aanslag plaats waarbij de districtspolitiechef van Imam Sahib om het leven kwam. Overheidsfunctionarissen waren ook de afgelopen jaren een prioriteitsdoel van de opstandelingen met een groot afschrikwekkend effect op de bevolking. Ondanks deze aanslagen is het voorbarig om hier te spreken van een trend. Het is daarnaast niet uit te sluiten dat sommige van deze aanslagen ook verband houden met afrekeningen in de privésfeer of het criminele circuit.

De *Afghan Uniformed Police* (AUP) heeft snel en effectief op de aanslag gereageerd, ook op het gebied van communicatie, en actie ondernomen om mogelijke opvolgende aanslagen te voorkomen. Ook viel op dat bij verschillende Afghaanse feestdagen de AUP adequaat optrad en deze feestdagen mede daardoor zonder incidenten zijn verlopen.

Deel 2 Inhoudelijke rapportage over de doelstellingen van de geïntegreerde politietrainingsmissie

In dit gedeelte wordt de voortgang van de geïntegreerde politietrainingsmissie beschreven per onderdeel van de missie, aan de hand van de thematische indeling van het geïntegreerde missieontwerp.

Thema Civiele politie

Op 1 april 2013 hebben in totaal, sinds de start van de politietrainingsmissie, 793 AUP-agenten en onderofficieren de basis- of aanvullende opleiding gevolgd of zijn op dit moment in opleiding.

Basisopleiding
Op 9 maart 2013 zijn Afghaanse trainers gestart met het opleiden van een klas met 30 nieuwe rekruten en 18 agenten van de AUP die reeds in dienst zijn van de AUP, maar nog niet deze basisopleiding hebben gevolgd (reformcursisten). Naar verwachting zal de basisopleiding op 2 mei 2013 worden afgerond. De Nederlandse NTM-A trainers mentoren daarbij de Afghaanse instructeurs. De overgebleven capaciteit voor mentoring binnen de NTM-A wordt ingezet om de Afghaanse staf van het *Police Training Center* (PTC) te adviseren en voor te bereiden op het overnemen van de verantwoordelijkheid voor het PTC per 1 juli 2013. De Afghaanse staf van het PTC wordt gementord op het gebied van beveiliging, voertuigenonderhoud en gebruik van computers.

Advanced Police Training Course (APTC)
De *Police Mentoring and Liaison Teams* (POMLTs) hebben de tienweekse aanvullende opleiding (APTC) gegeven in de districten Aliabad, Khanabad, Imam Sahib en Kunduz-stad. Daarmee is de capaciteit van de POMLT's in de afgelopen periode volledig ingezet. Op 23 februari 2013 hebben tijdens een certificaatuitreiking 70 AUP-agenten uit Kunduz, Khanabad, Aliabad en Imam Sahib, hun APTC opleiding met goed gevolg afgerond. Ook de acht eerste vrouwelijke AUP-agenten, die een op maat gesneden vervolgopleiding hebben doorlopen, kregen hun diploma uitgereikt.

In de vorige stand van zakenbrief (Kamerstuk 27925, nr. 469) bent u geïnformeerd over het *Afghan Training and Mentoring Teams* (ATMT). De *on-the-job-training* van acht Afghaanse instructeurs die de ATMT's vormen is op 23 maart afgerond. Zij worden in de komende periode nog gementord door Nederlandse POMLT's. Deze mentoringsfase wordt naar verwachting op 16 mei 2013 afgesloten. Met het operationeel worden van de ATMT's is een belangrijke stap gezet om de Nederlandse kwaliteitsimpuls verder te borgen.

Vrouwen bij de AUP
De politietrainingsmissie blijft speciale aandacht besteden aan de training van vrouwelijke AUP-agenten. Inmiddels hebben 15 van de 32 vrouwen die werkzaam zijn bij de AUP de basisopleiding afgerond. Daarnaast hebben acht vrouwelijke AUP agenten op 9 februari 2013 de eerste op maat gemaakte vervolgopleiding succesvol afgerond. Het curriculum van de *female* APTC is samengesteld uit elementen van de reguliere APTC en is toegespitst op de specifieke inzet van vrouwen bij de AUP. In navolging op de succesvol voltooide eerste vervolgopleiding zijn op 16 maart 2013 acht vrouwelijke AUP-agenten gestart met een tweede *female* APTC, die naar verwachting in mei 2013 wordt voltooid. Nadruk in het curriculum ligt op de onderwerpen algemene zelfverdedigingstechnieken, wetskennis met betrekking tot explosieven en ten aanzien van aanhouding, inbeslagneming, fouilleren en boeien, *scenario based training*, *body* en *vehicle check, human rights*, ambtsinstructie en *female community policing*.

EUPOL heeft verder voor tien vrouwelijke AUP agenten een opleiding verzorgd op het gebied van praktisch politieoptreden. De training richt zich onder andere op anti-corruptie, mensenrechten, *code of conduct*, en op de uitwerking van deze principes in de praktijk. Bijzondere aandacht bestaat voor de principes van leidinggeven en coördineren en de eigen

persoonlijke veiligheid. Bij de training wordt aansluiting gezocht bij de vaardigheden die tijdens de basisopleiding en APTC zijn opgedaan.
Daarnaast is met steun van de politietrainingsmissie en UNAMA een *Woman's Police Council* in oprichting, een platform voor onderling overleg tussen de vrouwen dat tevens dient als overlegorgaan met de politieleiding. Hierdoor worden vrouwen bij de AUP ook ondersteund bij hun organisatie.

Police Advisory group (PAG)
In de afgelopen periode heeft de PAG zowel op districts- als provinciaal niveau verschillende infrastructurele en materiele processen verbeterd. In Aliabad, Khanabad, Imam Sahib en Kunduz-stad zijn regelmatig alle politiebureaus bezocht om een goed beeld te vormen van gebruikte operationele, logistieke, personele en communicatie en informatie processen. De PAG heeft bestaande processen en structuren beter inzichtelijk gemaakt en de AUP geadviseerd hoe deze te gebruiken. Ook is ondersteuning geboden bij het ontwerpen van personeelsplanningsystemen, inclusief het opstellen van functieprofielen voor sleutelfunctionarissen, het aanbrengen van structuur in planningsprocessen, het verbeteren van veiligheid en hygiëne op politiestations, het verbeteren en bevorderen van kennis van voertuigenonderhoud, het verbeteren van communicatieprocessen en bij het gebruik en onderhoud van verbindingsmiddelen.

Community Policing
Community policing blijft een vast onderdeel in de lessen van de politietrainingsmissie. Nadruk ligt op de meerwaarde van het hebben van goed contact met de bevolking. Daardoor kan de politie eerder (preventief) optreden waardoor de veiligheid op straat toeneemt. In februari 2013 is EUPOL in Kunduz van start gegaan met het *Police i Mardumi*-project. In dit project wordt een team van AUP-agenten opgeleid en begeleid in het contact leggen met de lokale bevolking, waarbij het de taken van de politie uitlegt en verbinding met de bevolking zoekt.

Alfabetisering
De alfabetiseringslessen in de gehele provincie Kunduz zijn een vast onderdeel van zowel de basisopleiding als de APTC en worden voortgezet wanneer deze trainingen zijn voltooid. In de afgelopen periode is bij bezoeken van de politietrainingsmissie aan de lessen herhaaldelijk geconstateerd dat de agenten geïnteresseerd zijn in het aangeboden onderwijs en dat de docenten gemotiveerd en goed voorbereid zijn. Per 1 april 2013 hebben ruim 1800 agenten een vorm van alfabetiseringsonderwijs gehad.

Versterking hoger en midden kader politie via EUPOL
<u>Kaboel/Afghanistan breed</u>
De activiteiten van Nederlandse politiefunctionarissen en juridische experts in EUPOL zijn voortgezet. In het licht van de transitie naar Afghaans verantwoordelijkheid is door Nederlanders binnen de EUPOL *Training Component* verder gewerkt aan de borging van trainingcurricula en het geven van trainingen en cursussen. Er zijn strategisch management- en leiderschapscursussen op het *Police Staff College gegeven* en er heeft een intensivering van de *Train-the-Trainer* cursussen plaatsgevonden, onder andere via mobiele trainingsteams. Ook hebben recherche trainingen binnen het Crime Management College plaatsgevonden. De nadruk ligt hierbij op kwaliteit door het bieden van intensieve training, mentoring en coaching, waarbij de Afghaanse trainingsbehoefte voorop staat. Daarnaast is per 1 februari een Nederlandse oud-hoofdcommissaris benoemd tot het plaatsvervangend *Head of Mission* van EUPOL.

De afgelopen maanden is door de *International Police Coordination Board* de tienjaren visie van het Afghaanse Ministerie van Binnenlandse Zaken (MoI) goedgekeurd. Dit plan raakt de grootste uitdagingen op het gebied van nationale veiligheid en de inrichting van het MoI. De visie is onder Afghaans leider- en eigenaarschap tot stand gekomen. Een belangrijke kern van

de visie is het vertrouwen winnen van de burgers van Afghanistan door het breed uitvoeren van *community policing*: een politie die er voor de burgers is. De grote uitdaging voor het tienjaren plan en de implementatie daarvan is het prioriteren van de verschillende onderwerpen en het vinden van de balans in de financiering en ondersteuning door de internationale gemeenschap. Nederland heeft zitting gehad in de stuurgroep die het proces voor de totstandkoming van deze visie heeft begeleid. Eveneens is afgesproken dat de plaatsvervangend *Head of Mission* de plaatsvervangend Minister van Strategie en Beleid gaat adviseren op de implementatie van deze visie. Nederland is daarnaast mede voorzitter van de implementatiewerkgroep van het *criminal investigation department*. Op het gebied van institutionele hervorming blijven Nederlanders actief in mentoring van sleutelfunctionarissen op het MoI en door een actieve bijdrage aan werkgroepen van de *Minsterial Development Board*, *Senior Police Advisory Group* en *International Police Coordination Board*.

Binnen de *Training Component* hebben Nederlanders een tweetal nieuwe trainingen ontwikkeld, naar aanleiding van Afghaanse behoeften die zijn voortgekomen uit mentoringtrajecten. Er is een maatwerk training 'eerste hulp en reanimatie voor basisagenten' ontwikkeld, die ook voor analfabetische cursisten wordt aangeboden. Om deze training te borgen binnen de politie in Kabul wordt het middenkader opgeleid tot kerninstructeurs van deze training. Daarnaast is een nieuwe training 'pedagogisch didactisch handelen' ontwikkeld. De presentatie over deze training is enthousiast ontvangen door de leiding van het *Staff College* en de eerste lichting van Afghaanse trainers die omgeschoold moet worden naar docent in het voorjaar deze training gaan volgen. Na deze cursus dienen zij zelfstandig onderwijs te kunnen ontwikkelen.

In de *Field Office Component* is het voormalig Nederlandse hoofd van het EUPOL *Field Office* Kunduz binnen EUPOL begonnen met de implementatie van *lessons learned* van de geïntegreerde missie in Kunduz. De activiteiten zijn gericht op het borgen van de scenariotraining en mentoring modellen. Dit betekent enerzijds dat een nieuwe leeromgeving wordt ingevoerd bestaande uit de scenariotraining, gestructureerde coaching en mentoring en intervisie. Op deze wijze worden studenten en *mentees* vanuit een klassieke leeromgeving geleidelijk in realistische (complexe) praktijksituaties gebracht. Anderzijds wordt de in Kunduz ontwikkelde aanpak van geïntegreerde mentoring in de overige EUPOL *Field Offices* geïmplementeerd, waardoor er een eenduidige leerlijn voor EUPOL *mentees* ontstaat. Hieronder valt bijvoorbeeld ook het initiatief van EUPOL om een netwerk van provinciale politiecommandanten op te zetten.

<u>Kunduz</u>
Het EUPOL Field Office in Kunduz heeft de afgelopen periode opleidingen voor het midden en hoger kader van de AUP in Kunduz gegeven over drie centrale thema's: *Intelligence Led Policing*, recherche en politieleiderschap. In totaal is aan 80 Afghaanse politiefunctionarissen training gegeven. Daarnaast is het midden en hoger kader van de AUP in Kunduz intensief gementord en geadviseerd.

In februari 2013 is opnieuw een scenariotraining uitgevoerd. Hierbij verzorgden alle onderdelen van de politietrainingsmissie een praktijktraining voor de AUP. In het geïntegreerde scenario kwam de hele keten van politie en justitie aan de orde. Een belangrijk onderdeel van de scenariotraining was het bevorderen van forensisch onderzoek. Doel was de bewijsvoering in de rechtsgang te verbeteren en deze minder afhankelijk te maken van bekentenissen.

EUPOL Kunduz heeft verschillende *command en control* trainingen gegeven op het gebied van operationeel, tactisch en strategisch leiderschap. In januari 2013 is tevens een cursus voor de verkeerspolitie van start gegaan. Tot slot is tijdens de recherche cursus van een week met een *train-the-trainer* aanpak gewerkt. Door deze aanpak wordt kennis overgedragen op trainers van de politie in Kunduz, zodat zij zelfstandig de trainingen kunnen gaan verzorgen.

De afgelopen periode heeft EUPOL Kunduz de mentoringactiviteiten ten behoeve van het midden en hoger kader van de Afghaanse politie kunnen voortzetten. Tijdens de mentoring is extra aandacht besteed aan operationeel leiderschap. De focus lag daarbij op samenwerking, interne informatiedeling en uitvoering van operaties. Het hogere kader van de Afghaanse politie wordt naar aanleiding van de management opleiding specifieker geadviseerd, in het bijzonder de provinciale politiecommandant. De provinciale politiecommandant heeft zijn tevredenheid over de advisering van de geïntegreerde politietrainingsmissie aan zijn politieorganisatie uitgesproken.

Thema Samenwerking politie – aanklager

In de afgelopen periode zijn de reguliere contacten met functionarissen in de justitiesector (rechters, officieren van justitie, advocaten, medewerkers van *huqooqs*) voortgezet, om daarmee de samenwerking tussen politie en justitie te intensiveren. Daarnaast werden diverse trainingen en bemiddelingszaken bij *huqooq*-kantoren bijgewoond.

De eerder genoemde scenario-based trainingen, waarbij actoren van de verschillende justitie instellingen op basis van een scenario training krijgen, is in de rapportageperiode verder ontwikkeld. De scenario training maakt onderdeel uit van de EUPOL-trainingen voor aanklagers en rechercheurs en wordt eveneens opgenomen in het curriculum van de APTC.

Ook in de toekomst blijft de onderlinge samenwerking in de justitiesector een aandachtspunt, aangezien deze samenwerking lange tijd niet vanzelfsprekend is geweest. De komende periode blijft veel aandacht gegeven worden aan de *Cooperation Police Prosecutor* (CoPP) projecten.

Thema Justitiesector
De missie heeft de afgelopen periode via politietraining en vooral het Rule of Law programma sterk ingezet op verbetering van de formele rechtspraak. Deze inspanningen werpen hun vruchten af. De missie hanteert een brede aanpak, waarbij langs de hele keten wordt geïnvesteerd in trainingen, infrastructuur en materieel. Naast rechters, openbaar aanklagers en de advocatuur worden ook de gemeenschapsleiders betrokken die op informele wijze conflicten oplossen.

Het Max Planck Instituut (MPIL) heeft in de verslagperiode een cursus van twee weken gehouden op het gebied van administratief recht voor tot 20 tot 25 juristen. De training was de eerste in een reeks van trainingen in 2013 (naast administratief recht ook familie- en erfrecht en vrouwen- en kinderrechten). Daarnaast is MPIL gestart met het opzetten van trainingen voor docenten in het voortgezet onderwijs.

De advocatenvereniging AIBA is de afgelopen periode verder versterkt. In januari vond een toga-uitreiking plaats voor de advocaten die in december 2012 slaagden voor hun toelatingsexamen. Deze uitreiking vond plaats in aanwezigheid van de provinciale gouverneur en de pers.
In februari vond het toelatingsexamen voor nieuwe advocaten voor de tweede maal plaats. De deelnemers kwamen voornamelijk uit omliggende provincies, waaronder ook 24 afgestudeerde vrouwelijke rechtenstudenten uit de provincie Takhar. Deze ontwikkeling illustreert de regionale functie van het AIBA-kantoor in Kunduz en de bijdrage die het kantoor levert aan een betere toegankelijkheid van de advocatuur voor vrouwen.

De door AIBA uitgevoerde campagne ter bevordering van de inzet van pro-deo advocaten verloopt goed. De advocatenvereniging krijgt langzaamaan een grotere bekendheid in de districten. EUPOL heeft ten behoeve van deze campagne informatiemateriaal gefinancierd.

Ter vergroting van het contact tussen spelers in de formele en informele rechtspraak is

de advocatenvereniging AIBA in gesprek gegaan met dorpsoudsten en lokale geestelijken in districten over justitiële thema's. Doel daarvan is de bekendheid van de advocatuur te vergroten en de traditionele rechtspraak te voorzien van moderne impulsen. Nader onderzoek moet uitwijzen op welke wijze uitbreiding van deze activiteiten kan worden ondersteund.

Ook de infrastructuur voor de justitieketen is verder versterkt. Het eerste nieuwe Huqooq kantoor is geopend door de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking tijdens haar recente bezoek in maart. De werkzaamheden van de overige twaalf gebouwen vorderen gestaag en oplevering is voorzien in de eerste helft van 2013. Ook is in maart een juridische bibliotheek in de universiteit van Kunduz geopend met speciale faciliteiten voor vrouwen.

De coördinatie van alle *Rule of Law*-activiteiten ligt steeds meer in Afghaanse handen. Nederland heeft zijn coördinerende rol in Kunduz op het gebied van Rule of Law overgedragen aan UNAMA. UNAMA is nu voorzitter van de maandelijkse *Rule of Law Coordination meeting* van donoren. Stapsgewijs wordt het overleg "geafghaniseerd" door het laten deelnemen van lokale uitvoeringsorganisaties op justitieel terrein. Het overleg behoudt daarmee ook na vertrek van de politietrainingsmissie uit Kunduz waarde voor informatie-uitwisseling en onderlinge afstemming.
Afghaanse justitiële partners overleggen voorts maandelijks in een *Justice Coordination Meeting*. De Afghaanse *Sector Working Group on Governance and Rule of Law*, voorgezeten door de provinciale gouverneur, komt op een meer onregelmatige basis bijeen.

Thema Verbetering bewustzijn, acceptatie en toegang tot het rechtssysteem

Verbetering bewustzijn
De door Nederland gefinancierde radio-uitzendingen verlopen nog altijd goed. In de rapportageperiode zijn ronde-tafeldiscussies uitgezonden over erfrecht , werken buitenshuis, geweld tegen vrouwen en kinderen en het belang van vrouwelijke rechters en advocaten. Voorts hebben verschillende leden van de missie in de uitzending van inbelprogramma's gezeten en is met financiële steun van de missie bijgedragen aan de vervanging van zendapparatuur van Radio Roshani.

Zoals al aangekondigd in de vorige rapportage, is het theaterproject van de theatergroep van Mediothek in de verslagperiode uitgebreid. De derde theatervoorstelling, met als thema gedwongen uithuwelijking, is ten uitvoer gebracht in alle districten. Het scenario voor een vierde voorstelling is in ontwikkeling. Eveneens is de missie in maart weer gestart met schoolbezoeken, om scholieren (leeftijd 15-18 jaar) bekend te maken met het werk van de Afghaanse politie, mensenrechten en de Nederlandse missie. Daarbij wordt speciale aandacht besteed aan vrouwenrechten.

In februari heeft het *Departement of Women Affairs,* samen met de UNAMA, EUPOL en de missie, de conferentie "Bestrijding van geweld tegen vrouwen" georganiseerd. Het doel van deze conferentie was om justitiële instanties aan te moedigen de wetgeving ten aanzien van misdrijven beter na te leven.

Het project van The Asia Foundation, dat beoogt *women's access to justice* te verbeteren, verloopt naar behoren. De *Community Dialogue Groups* in de districten komen regelmatig bijeen om te spreken over vrouwenrechten. Daarnaast zijn mobiele teams opgericht die workshops geven over vrouwenrechten op scholen, in buurthuizen, in moskeeën en in discussiegroepen bij vrouwen thuis.

Toegang tot het rechtssysteem
De organisatie *The Asia Foundation* draagt met hun activiteiten bij aan een grotere toegankelijkheid van het recht. Daarin werken zij ook samen met gezaghebbers in de samenleving, waaronder de liberale lokale geestelijkheid. Mullahs treden op als trainer en

besteden tijdens het gebed aandacht aan de rol van de vrouw in de samenleving. Op deze wijze maken zij vrouwenrechten bespreekbaar bij religieuze doelgroepen. Ook wordt de positie van vrouwen versterkt in de informele conflictbeslechting. Het grootste deel van deze conflicten houdt verband met huwelijkskwesties en de (verstoorde) relatie tussen man en vrouw.

Het 'local peace building' project van de *Cooperation for Peace And Unity* (CPAU) laat een gemengd beeld zien. De oprichting en training van de *Peace Councils* ligt is succesvol en er is een inhaalslag gemaakt met *de local grievances workshops*. Ook is op dit moment een centrale database van de zaken in de *peace councils* in opbouw. Deze registratie geeft meer inzicht in het type conflicten en de wijze waarop zij worden opgelost.
De CPAU activiteiten op het gebied van *mediation* met training van de *Provincial* en *District Peace and Reintegration Councils* verliepen moeizaam, vanwege een beperkte opkomst en veiligheidskwesties. Derhalve is besloten dit onderdeel te beëindigen.

De toename van het aantal (vrouwelijke) advocaten en de toegenomen rol die advocaten in de districten hebben, heeft de toegang tot rechtsbijstand vergroot. Ook blijkt uit bezoeken aan de gevangenis van Kunduz dat de door Nederland gefinancierde ontmoetingsruimten daadwerkelijk worden gebruikt en vrouwelijke verdachten daar hun advocaten kunnen ontmoeten. Daarnaast heeft Nederland deze winter samen met de VS uit humanitair oogpunt voorzien in de levering van kachels en brandhout voor de vrouwengevangenis.

Deel 3: Organisatie van de missie en overige zaken

F-16's
De F16´s hebben ook de afgelopen periode de geïntegreerde politietrainingsmissie en partners ondersteund bij de opsporing van bermbommen en bijdragen aan het inlichtingenbeeld. Ook zijn ze door ISAF ingezet om partners in nood te ondersteunen. In de rapportageperiode is dit in drie gevallen gepaard gegaan met wapeninzet.

Redeployment
Na beëindiging van de trainingsactiviteiten per 1 juli zal de *redeployment* starten. Omdat de planning nog bezig is, zijn nog niet alle details bekend. Wel duidelijk is dat om de *redeployment* beheerst en beheerd uit te voeren, vanuit Nederland een *Redeployment Element* van maximaal 150 logistieke specialisten zal worden ingebracht. Vanaf 1 juli zal dit element de werkzaamheden onder leiding van de commandant van de missie uitvoeren. Tegelijkertijd zal personeel dat niet langer voor de trainingsactiviteiten benodigd is terugkeren naar Nederland. De financiële consequenties op personeelsgebied staan hieronder beschreven.

Financiën
Met het besluit om de trainingsmissie per 1 juli 2013 te beëindigen en de inzet van F16's, het Rule of Law programma en de bijdrage aan de ISAF-staven en EUPOL in Kabul voort te zetten, moet ook de raming worden aangepast. In de huidige defensiebegroting is de geïntegreerde politietrainingsmissie begroot voor € 96,2 miljoen in 2013, voor € 96,2 miljoen in 2014 en voor € 37,2 miljoen in 2015. Voor de redeployment inclusief het onderhoudsplan voor het terugkerende materieel en de gecontinueerde inzet van de F16's alsmede de Nederlandse bijdragen aan de verschillende ISAF-staven tot en met 2014 is een nieuwe raming opgesteld. Op grond van de huidige uitgangspunten zijn de ramingen van de additionele uitgaven van het Ministerie van Defensie voor de geïntegreerde politietrainingsmissie binnen de HGIS bijgesteld naar € 81,7 miljoen in 2013, naar € 62,0 miljoen in 2014 en naar € 15,4 miljoen in 2015.